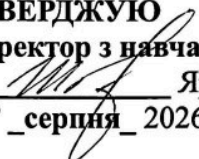

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“31” _серпня_ 2026 р.

НОН-ФІКШН НАРАТИВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С7 Журналістика
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	“Журналістика та цифрові комунікації”
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	IV

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:
асистент кафедри

Христина КУХАРУК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри журналістики,
реклами та зв'язків з громадськістю
протокол №_1_ від_27 серпня_2026 р.
т. в. о. завідувача кафедри

Інна ВАРВАРУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ

Христина КУХАРУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	khrystyna.v.kukharuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, 316 каб.
Посилання на сайт	Христина Кухарук
Сторінка курсу в СДО	Нон-фікшн наратив

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Нон-фікшн наратив»

Чому Україну йменують Диким Заходом Східної Європи? Які мистецькі фотографії і картини змінили світ? Хто і як запровадив восьмигодинний робочий день п'ять днів на тиждень? Чому країни світу і досі марять «Омріяним Римом», але так і не стали ним? У якій ситуації з'явилась майже сокровенна гемінгвеївська фраза «Людину можна знищити, але не перемогти»? Як генетики пояснюють спадковість IQ та ваги? Чому сучасна людина втрачає відчуття тактильності і як це пов'язано з винайденням першого у світі друкарського верстата?

На ці та багато інших питань відповіді слід шукати не у наукових дослідженнях, адже серед масиву наукових термінологій та стилістичних зворотів читач-не фахівець «може загубитися». Та й не у художніх текстах, де на один факт дійсності може припадати сто і більше вигаданих фактів. Тут у пригоді стане саме нон-фікшн наратив, нон-фікшн-література, яку ще називають літературою факту, не залишаючи місця художнім і не художнім вигадкам навіть у самому окресленні поняття, не те що в тексті. Про це дисципліна «Нон-фікшн наратив».

Мета та завдання навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів актуальні навички нон-фікшн наративу, зрозуміти принципи нон-фікшн дискурсу в наративних системах літератури, мистецтва, науки, зрозуміти як збирати, опрацьовувати і ретранслювати факти у друкованому тексті, відео та аудіо матеріалах, охарактеризувати зразки нон-фікшн літератури та інших нон-фікшн форм. Розкрити здобувачам принципи створення нон-фікшн наративу на різних інформаційних платформах, аналізувати нон-фікшн тексти, відео та аудіо матеріали, розуміти як збирати матеріал для нон-фікшн наративу, працювати з інформаційними джерелами.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні принципи побудови і висвітлення матеріалу у стилі нон-фікшн;
- основні принципи аналізу текстів літератури нон-фікшн, документального кіно;
- основні диференційні ознаки і лексико-стилістичні маркери нон-фікшн наративу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- написати текст для радіо-, теле-, онлайн-, друкованих та інших інформаційних платформ у стилі викладу нон-фікшн наративу;
- зібрати і підготувати матеріал для тексту нон-фікшн;

- знаходити експертів у потрібній галузі та питаннях, які потрібно висвітлити у тексті нон-фікшн;
- проаналізувати, зробити огляд зразків нон-фікшн наративу.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Журналістика та цифрові комунікації”.

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.	ПРН2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	ПРН4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН7. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.
ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
ЗК7. Здатність працювати в команді.	ПРН14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов’язкових джерел інформації.
ЗК8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.	ПРН16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

СК1. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.	ПРН17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.
СК2. Здатність формувати інформаційний контент.	
СК3. Здатність створювати медіапродукт.	
СК4. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.	
СК5. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	2 (в годинах)
	семінари, практичні	28 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен 30 (в годинах)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни¹:

Пререквізити	Постреквізити
Практикум з медіалінгвістики	Виробництво нішевого журналу
Мультимедійні технології	Радіовиробництво і подкасти
Виробництво аудіо і відео контенту	Артжурналістика
Сторітелінг	
Креативне письмо	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Нон-фікшн література. Літературна журналістика. Книги про вплив якості життя та добробуту на почуття щастя: Мікі Вікінг «Дім хюге». (2 год)

Місце нон-фікшн літератури в літературному пантеоні. Літературна журналістика. Гібридні тексти. Репортаж. Хто автор: журналіст, письменник, науковець, політик, публіцист тощо?

Вплив дизайну на позитивні зміни у житті і світі. Засади данського дизайну – традиція з гуманістичним підходом. Хюге – мистецтво створення гарної атмосфери. Для данців їхні домівки – осередки хюге. Хюге – північний менталітет? Теорія «перспективи-прихистку»? Питання «людського виміру». Тепло, текстура, жага до мандрів та спогади про минулі пригоди – як варіант хюге. Вимір для «маленьких людей». Острівці світла, простір (приватний і публічний), «запаси на зиму», «зелені кутки», форма, бесіда в стилі хюге. Оселя в стилі хюге як місце, де підтримуються соціальні зв'язки.

Самостійне вивчення: прочитати інші книги Міка Вікінга. Наприклад, «Маленька книга хюге. Як жити добре по-данськи».

Тема 2. Джулія Галєф «Мислення розвідника». (2 год)

Справа Дрейфуса, 1894 р., як ілюстрація мислення з упередженням, а згодом з «мисленням розвідника». Мислення солдата й розвідника: спрямоване мотивоване й міркування, вмотивоване точністю. Функції мислення солдата, а саме – емоційні вигоди: комфорт: здатність впоратись

¹ тільки для обов'язкових дисциплін

з розчаруванням, тривогою, жалкуванням, заздрістю; самоповага: задоволеність собою; моральний дух: здатність виконувати складні завдання й не впадати у відчай; соціальні вигоди: переконливість, вміння переконувати інших людей у тому, що вигідно нам; імідж: здатність справляти враження розумної, досвідченої, співчутливої, добродісної людини; відчуття належності: пристосування до соціальної групи.

Самостійне вивчення: прочитати книгу «Мислення швидко й повільно» Данієла Канемана.

Тема 3. Мемуари Літи Грей – «дружини короля вечірки». (2 год)

Найбільший у голлівудській історії 1920-х скандал – розлучення Чарлі Чапліна та Літи Грей. Під кінець третього тижня січня 1927 року, невдовзі після того, як Літа подала заяву на розлучення, у Нью-Йорку з Чапліном стався нервовий зрив. Висвітлення перебігу процесу розлучення у друкованих медіа того часу. У жовтні 1918 року Чарлі Чаплін одружився з голлівудською актрисою Мілдред Гарріс. У липні 1919 -го у них народився син, Норман Спенсер Чаплін, ...який прожив усього три дні. Всім здалося, що смерть немовляти надихнула Чарлі на створення «Малюка», 1921. «Роль ангела, що фліртує, була створена саме для мене». «Йому доведеться з тобою одружитися,» – мама Літи Грей. «Ніяких слів не вистачить, аби описати, наскільки нудним і похмурим було те весілля. Цього разу Чарлі перевершив сам себе, влаштувавши найдепресивніше з усіх можливих одружень». «Цей шлюб не триватиме довго. Я дозволю тобі до печінок, так тобі набридну, що ти дуже скоро не захочеш зі мною жити,» – Ч. Ч.. Людина – не манекен.

Самостійне вивчення: ознайомитися з біографією Чарлі Чапліна, передивитись його кінофільми.

Тема 4. Coco Chanel. (2 год)

У дитинстві її улюбленим місцем був цвинтар. Біля кількох могильних каменів вона ховала своїх улюблених старих ляльок [нових не було] і кілька сувенірів [подарунки від тата, якого обожнювала]. Вона обрала своїм товариством померлих, яким приносила на могили польові квіти. Самотність. – Це був колосальний – неусвідомлений! – символічний вчинок, який став канвою і сценарієм усього її майбутнього життя. Обазинське абатство. Ротонда. Етьєн Бальсан. Руальє. Артур (Бой) Кейпл. «Новий образ жінки».

Самостійне вивчення: переглянути біографічну кінострічку про Коко Шанель.

Тема 5. Репортажі Войцеха Тохмана. «Сьогодні ми намалюємо смерть». «Ти наче камінь їла». (4 год)

Войцех Тохман. Польська школа репортажу. Фокусується на двох найкривавіших сторінках кінця XX століття. «Ти наче камінь їла» (Jakbyś kamień jadła): Боснійська війна (1992–1995). Автор супроводжує ексгумаційну групу під керівництвом антрополога Еви Клоніц, яка ідентифікує рештки жертв масових убивств (зокрема в Сребрениці). «Сьогодні ми намалюємо смерть» (Dzisiaj narysujemy śmierć): Геноцид у Руанді (1994). Дослідження того, як сусіди вбивали сусідів (хуту проти тутсі), і як вони співіснують після цього в межах однієї країни.

Специфіка наративу та роль оповідача. Оповідач-прозорець: Тохман максимально усуває власне «я». Він не повчає і не дає моральних оцінок (вони очевидні з фактів). Його голос холодний, майже протокольний, що створює різкий контраст із емоційним жахом описуваного. Ефект присутності: використання теперішнього часу («Вона йде», «Він каже»), що робить читача безпосереднім свідком подій. Дистанція: Оповідач тримається на відстані, яка дозволяє бачити деталі, але не дозволяє емпатії засліпити об'єктивність. Об'єктивність: базується на фактах, цифрах, топонімах та судово-медичних деталях (описи кісток, одягу, знайденого в могилах). Суб'єктивність: передається через пряму мову свідків. Тохман не інтерпретує почуття героїв – він дає їм простір висловити свій біль самотійно.

Джерела, документи та інтерв'ю: свідчення: це головне джерело. Автор розмовляє з жертвами, які вижили, і – що найважче – з катями. Його цікавить механізм того, як людина перетворюється на вбивцю. Документи та речові докази: у боснійському репортажі ключовими «документами» є особисті речі, знайдені в масових похованнях (гребінці, ключі від домівок, яких уже немає, дитячі черевики). Експертні джерела: робота з антропологами, лікарями та юристами Міжнародного трибуналу.

Стилістичні фігури та мова. Короткі речення (вони рубають текст, не даючи читачеві «заспокоїтися» у складнопідрядних конструкціях). Паузи та мовчання (автор часто залишає прогалини між абзацами, даючи фактам «осісти»). Метафорика назв: «Ти наче камінь їла» – метафора застиглого, невимовного болю боснійських матерів, які роками чекають на одну кістку

своїх синів, щоб їх поховати. «Сьогодні ми намалюємо смерть» – посилення на дитячі малюнки в Руанді, де діти замість сонця і квітів малюють мачете і відрізані голови.

Самостійне вивчення: прочитати статті на тему геноциду в Руанді та війни у Боснії та Герцоговині у 1992 – 1995 рр.. Прочитати «Струп. Іспанія роз'ятрює рани» Катажини Кобилярчик.

Тема 6. Історичний нон-фікшн: Боріс Джонсон «Омріяний Рим». (2 год)

Секрет успіху Римської імперії як досвід для сучасної політики Європейського Союзу. Як Рим спромігся утримувати єдність величезних територій протягом століть, тоді як сучасний Європейський Союз постійно стикається з кризами ідентичності? Єдиний культурний код: римляни не просто завойовували території, вони експортували спосіб життя. Людина в Північній Африці та людина в Британії мріяли про одне й те саме: чисті лазні, вино, оливкову олію та римське право. Соціальний ліфт: Рим давав можливість мешканцю провінції стати громадянином, а згодом – навіть імператором (наприклад, Траян був іспанцем, Септимій Север – африканцем). Це створювало лояльність до системи. Низькі податки та свобода торгівлі: автор наголошує, що Римська імперія була зоною вільної торгівлі, де бюрократія була мінімальною порівняно з Брюсселем. Паралелі та «камені спотикання»: Рим чи ЄС. Джонсон проводить жорстку паралель між «Рах Романа» та нинішньою європейською інтеграцією, виділяючи головні суперечності: централізація та самоврядування: римляни залишали місцевим елітам право керувати на місцях, за умови визнання верховенства Риму. ЄС, на думку Джонсона, занадто сильно регулює дрібні аспекти життя (від стандартів кривизни огірків до податкових правил), що викликає опір. Постать лідера: Рим мав імператора – сакральну постать, символ єдності. У ЄС немає єдиного «обличчя», яке було б зрозумілим і близьким кожному громадянину від Португалії до Естонії. Спільна мова: латина була мовою еліти, права, науки та армії. У сучасному ЄС відсутність єдиної мови створює культурний бар'єр, який важко подолати лише перекладачами.

Проблема символів – «Де бодай якісь символи?» Це ключова цитата Джонсона. Він стверджує, що для успіху державного утворення необхідна емоційна прив'язаність. Римські символи: Орел, Тога, Колізей, постать

Цезаря. Це були впізнавані бренди, що викликали гордість. Символи ЄС: Європейський прапор та гімн (Ода до радості) Джонсон вважає «стерильними» та штучними. Вони не мають того історичного коріння та емоційної ваги, які б змусили людину «йти на барикади» за Брюссель. Брак міфології: Рим будувався на міфах про Енея та Ромула. ЄС будується на економічних звітах та бюрократичних директивах. Специфіка стилю: «Від щирого серця».

Самостійне вивчення: прочитати «Фактор Черчіля» Бориса Джонсона.

Зміст практичних занять

Тема 1. Джулія Галейф «Мислення розвідника» (2 год)

Функції мислення розвідника, а саме – робити правильні судження про те, які проблеми треба подолати, на який ризик варто піти, як досягти поставлених цілей, кому можна довіряти, яке життя ми хочемо прожити, як поліпшувати свої судження з плином часу. 1981 рік – Стів Каллаган вирушає в одиночне плавання, зазнає корабельної аварії. Потім пише книгу «76 днів у полоні моря». Копінгстратегії з і без самообману. Інтелектуальна чесність. Переконавання, ідентичність: плюси-мінуси та ознаки.

Самостійна робота: знайти медійні матеріали і пояснити, який тип мислення переважає у їхніх авторів.

Тема 2. Автобіографічний нон-фікшн: Генрі Форд «Моє життя та робота». (2 год)

Що означає вислів «я поставлю Америку і увесь світ на колеса»? Демократизація автомобіля. Автомобіль як інструмент, а не розкіш: до Форда авто були іграшками для багатіїв. Він прагнув створити машину, яку зможе купити кожна людина, що має роботу. Модель Т стала втіленням цієї ідеї – проста, надійна та дешева. Форд казав: «Кожен покупець може отримати автомобіль будь-якого кольору, який він забажає, поки цей колір – чорний» (чорна фарба сохла найшвидше, що прискорювало виробництво).

Конвеєрне виробництво. Форд не винайшов конвеєр, але він першим застосував його для масового виробництва складних механізмів. Принцип «Робота до людини»: замість того, щоб робітник ішов до деталі, деталь рухалася до робітника. Це мінімізувало зайві рухи. Розподіл праці: складна робота була розбита на максимально прості операції. Це дозволило наймати некваліфікованих робітників і навчати їх за кілька годин. Наслідки: час збирання одного шасі скоротився з 12 годин до 93 хвилин. Трастова економіка. Генрі Форд був зятим противником спекулятивного капіталу та банківського сектору (того, що він називав «фінансовими іграми»). Виробництво заради послуги: його філософія полягала в тому, що прибуток – лише результат корисної праці, а не самоціль. Якщо бізнес прагне лише грошей, він приречений. Боротьба з акціонерами: Форд прагнув одноосібного контролю, щоб вкладати прибуток назад у розвиток заводу та зниження ціни автомобіля, а не виплачувати дивіденди. Самозабезпечення: він намагався створити замкнений цикл виробництва (свої шахти, ліси, залізниці), щоб не залежати від зовнішніх монополій (трастів).

Робочий день робітників. Робочий день та «5 доларів на день» – у 1914 році Форд шокував світ, запровадивши плату 5 доларів на день (удвічі більше середньої по ринку) і встановивши 8-годинний робочий день. Економічний розрахунок: Форд розумів, що його робітники мають бути його ж покупцями. Висока зарплата створювала платоспроможний середній клас. Соціальний аспект: це допомогло подолати величезну плинність кадрів, викликану монотонністю конвеєрної праці. Вимоги до робітників: висока зарплата передбачала і високу моральність (робітники мали вести тверезий спосіб життя, а «департамент соціології» Форда навіть перевіряв їхні побутові умови). Вплив на економіку США та світу: промисловий підхід Форда отримав назву «фордизм» і став основою сучасної економіки. Створення інфраструктури: масовість авто викликала бум будівництва доріг, заправок, готелів та передмість. Ефект доміно: принципи Форда були запозичені в усіх галузях – від виготовлення продуктів харчування до побутової техніки. Споживча культура: Форд фактично створив американський середній клас і концепцію «суспільства споживання».

Самостійна робота: підготувати есе про Генрі Форда. Зняти відеоблог.

Тема 3. Біографічна література: Coco Chanel. (2 год)

Одна з найвпливовіших фігур у модній індустрії ХХ століття. Мода. Мале чорне плаття. Капелюхи. Костюми. Парфумерія. Створення бренду Chanel. Модна індустрія у час війни. Друге дихання Габріель Шанель. Меценатство.

Самостійна робота: написати есе про роль Коко Шанель у світовій індустрії моди.

Тема 4. Тревел-блог без глянцю: Джон Кракауер «У дикій глушині». (2 год)

Чому книгу Джона Кракауера можна назвати тревел-блогом, розслідуванням, документальною літературою, можливо, художнім текстом? Порівняння фільму і книги.

Самостійна робота: переглянути однойменний фільм за мотивами журналістського розслідування і написати есе, враховуючи відмінності між книгою і фільмом.

Тема 5. Журналістський репортаж: Войцех Тохман. «Сьогодні минаємо смерть». «Ти наче камінь їла». (2 год)

Особливості творчого стилю автора. Спільне і відмінне у двох репортажних

текстах. Де у наративі прочитується автор, а де факти. Які факти читач може

покласти під сумнів. Що нового у розуміння військових і громадянських конфліктів додав Войцех Тохман цими репортажами?

Самостійна робота: підготувати історичну довідку про геноцид у Руанді 1994р. та війну в Боснії і Герцоговині у 1992-1995 рр.. Написати рецензію на одну із репортажних книг.

Тема 6. Ментальний репортаж: Мандіп Рай «Компас цінностей». (2 год)

Симбіоз репортажу, історичної розвідки, осмислення політичних та релігійних реалій у тексті.

Самостійна робота: скласти свою канву цінностей у певних сферах життя.

Оформити матеріал в есе. Зробити відеоблог за цим матеріалом.

Тема 7. Історичний нон-фікшн: Боріс Джонсон «Омріяний Рим».

(2 год)

Чому амбітні держави та політичні фігури прагнуть повторити феномен Римської імперії? Які чинники характеризують спробу відновити «омріяний Рим» у різний час різними державами?

Самостійна робота: зібрати доказову базу (факти) щодо факту наслідування Римської імперії диктаторами тоталітарних режимів. Записати відеоблог.

Тема 8. Портрет особи – портрет доби: Джуліан Барнз «Чоловік у червоному халаті». (2 год)

«Прекрасна епоха» європейської культури. Роль спогадів, щоденників, документів, мемуарів в наративі. Нараторський стиль. Сара Бернар: постать, що змінила добу. Як за однією персоною чи навіть деталлю гардеробу можна відтворити модель цілої мистецької, культурної епохи.

Самостійне вивчення: переглянути відеоблоги про книгу «Чоловік у червоному халаті».

Тема 9. Україна як фронтір – акценти тексту: Павло Казарін «Дикий Захід Східної Європи» (2 год)

Подорожні записки, авторська хронологія. Чому подорож не є подорожжю, а хронологія – не хронологією у класичному розумінні слів? Власний авторський досвід переселення з Криму у 2014 р., а відтак авторський наратив новітньої української історії у розрізі суспільно-ментальних проблем. Факти і аналітика. Україна як фронтир, як дикий захід Східної Європи: акценти тексту.

Самостійна робота: прочитати інші книги українських авторів на тему осмислення сучасних воєнних подій. Написати есе. Зробити відеоблог.

Тема 10. Нариси нейрохірурга: Генрі Марш «Історії про життя, смерть і нейрохірургію», «І наостанок». (2 год)

Спогади, роздуми, нариси нейрохірурга. Межа між особистим та публічним у нон-фікшн літературі. Спогади: «ризики» і «козири» автора-наратора. Що винесено за дужки і є акцентом тексту: лікарська етика, морально-психологічний стан нейрохірурга.

«І наостанок» – книга про зміну ролей. Генрі Марш сам стає пацієнтом (діагноз – рак). Наратив зміщується з «я – бог, який рятує» на «я – людина, яка боїться смерті». Роздуми про старіння, підготовку до кінця та роботу власного мозку, який він вивчав усе життя.

Самостійна робота: прочитати інші книги автора і підготувати відгук (медіаформат довільний).

Тема 11. Баррі Меєр «Індустрія розслідувань»: як приватні шпигуни впливають на політику. (2 год)

Досьє на Трампа, брудні й підступні методи роботи приватних розслідувальних фірм, подвійні агенти, журналісти-розслідувачі, хакерство й російські олігархи. Інформація як валюта. Покупка лояльності. Вибори, політика, статки компаній.

Тема 12. Побачити епоху та її культуру крізь призму найяскравіших акторів доби: Джуліан Барнз «Чоловік у червоному халаті». (2 год)

Як можна окреслити «прекрасну епоху»? Час автомобіле будування, повітроплавання, бульварів, кафе, кабаре, морських купань, фотографії, кіно, метро, природничих наук, новітніх технологій, медицини, соціології, етнографії, археологічних відкриттів, модерну та модернізм у мистецтвах та літературі. Період, коли виникли суперечки навколо «жіночого питання» та розпочався суффражистський рух».

Самостійна робота: написати есе та підготувати інформацію про одного з представників прекрасної епохи (на Ваш вибір). Записати есе у відеоматеріал.

Тема 13. Детективний нон-фікшн:

Джованні Кателлі «Камю має померти» (2 год)

Які факти, що їх виявив Джованні Кателлі ставлять під сумнів загальновідому версію про смерть Альбера Камю? З якими документами працював автор?

Самостійна робота: підготуватися до інтелектуального батлу: загальновідома версія смерті Альбера Камю та факти, що їх наводить Джованні Кателлі.

Тема 14. Електронна доба, глобальна система відеокommунікації, втрата тактильності: Маршалл Мак-Люен «Галактика Гутенберга». (2 год)

Ідея «глобального села». Абсолютна візуалізація світу. Національна мова як

замкнена система. Тези про електронну добу, глобальну систему відеокommунікації, втрату тактильності та «глобальне село».

Самостійна робота: відшукати ознаки ідеї «глобального села» на прикладі

власних зв'язків у соцмережах і проаналізувати їх в есе. Записати відеоблог.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	13	22
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	5	20
Підготовка звітів з практичних робіт	10	20
Підготовка до поточного контролю	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	20

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання.²

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

² зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

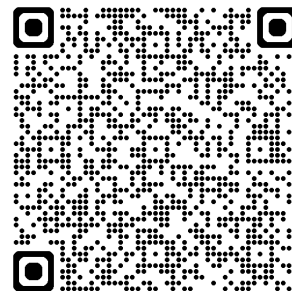
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

³ визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

Під час вивчення навчальної дисципліни «Нон-фікшн наратив» здобувачі використовують ІІІ:

- 1) як інструментарій для генерації відео контенту за темою свого відео есе (якщо не вимагається оригінальна власна зйомка); генерації зображень для ілюстрації презентацій, візуалізацій до доповідей, до медійного контенту;
- 2) для опрацювання великих даних (кількісних та якісних);
- 3) для транскрибації інтерв'ю;
- 4) для створення субтитрів та перекладів тексту іншими мовами;
- 5) для драфт-скриптів;
- 6) голосовий супровід оригінального відео контенту;
- 7) очищення звуку, обробка відео та фото матеріалів.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).⁴

Під час вивчення навчальної дисципліни «Нон-фікшн наратив» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
-------	---	---

⁴ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

1.	Crimea: History and People	Павло Казарін. «Дикий Захід Східної Європи» (теми в лекції і семінарі)
----	--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання ⁵	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль
ПРН4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний	програмований контроль поточний контроль
ПРН7. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.	бесіда мозковий штурм	самооцінювання
ПРН11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	бесіда-діалог	усний контроль
ПРН14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	комп'ютерні і мультимедійні методи творчий	самооцінювання
ПРН15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням	творчий проблемно-пошукови й мозковий штурм	портфоліо програмований контроль

⁵ для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

каналу поширення чи платформи оприлюднення.	рольові і ділові ігри	
ПРН16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.	творчий дискусія, диспут рольові і ділові ігри	самооцінювання
ПРН17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.	творчий комп'ютерні і мультимедійні методи	портфоліо

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Нон-фікшн наратив» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації відеоесе, архівних матеріалів та презентацій;
- 2) доступ до генеративних моделей ШІ (платформи для роботи з текстом, зображеннями та відео, такі як Gemini та ін.) для виконання практичних завдань;
- 3) програмне забезпечення для відеомонтажу (наприклад, Adobe Premiere Pro або безкоштовні аналоги типу CapCut) для створення підсумкових відеопроєктів;
- 4) диктофони або смартфони з якісними мікрофонами для проведення навчальних інтерв'ю та збору первинного документального матеріалу;
- 5) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих відеофайлів та групової роботи над проєктами;
- 6) підписка на цифрові медіатеки та бази даних (наприклад, доступи до документальних платформ або академічних ресурсів) для аналізу зразків сучасного нон-фікшну;
- 7) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
------------------------------	--

«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Критерії оцінювання (підсумковий контроль) для творчого завдання, яке поєднує текстову аналітику (рецензію) та візуальний сторітелінг (відеоесе): оцінюється знання, аналіз, інтерпретацію тексту та здатність трансформувати сенси з однієї медіаформи в іншу.

«відмінно»	Рецензія: містить глибокий критичний аналіз (а не переказ). Автор чітко визначає проблему, наративну стратегію
-------------------	---

	письменника та контекст твору. Текст стилістично бездоганний, має чітку структуру (вступ, аналітична частина, висновки). Відеоесе: продемонстровано високий рівень синергії тексту та візуального ряду. III використано креативно (наприклад, для відтворення атмосфери або візуалізації метафор, які важко знайти в архівах). Наратив: знайдено оригінальний «хід» (метафору), що об'єднує відео. Звуковий супровід та монтаж підсилюють емоційне сприйняття. Етика: робота з фактами бездоганна; дотримано академічної доброчесності (вказано джерела та інструменти III).
«добре»	Рецензія: текст змістовний, автор демонструє розуміння книги, але аналіз подекуди підмінюється детальним переказом сюжету. Аргументація переконлива, проте бракує власних нестандартних висновків. Відеоесе: якісний монтаж та логічна послідовність кадрів. Візуальний ряд III відповідає темі, але виглядає дещо ілюстративно (буквальне зображення того, про що йдеться в тексті, без глибшого символізму). Технічне виконання: гарна якість звуку та картинки, проте присутні дрібні помилки в темпоритмі відео (задовгі або занадто короткі плани).
«задовільно»	Рецензія: має репродуктивний характер (переказ змісту). Автор плутає поняття «відгук» та «рецензія». Аналіз наративних особливостей поверхневий або відсутній. Відеоесе: робота виконана формально. Відеоряд може бути хаотичним, III-генерації виглядають випадковими або містять помітні дефекти, які псують сприйняття. Зв'язок: слабкий логічний зв'язок між тим, що ми чуємо (закадровий голос), і тим, що бачимо на екрані. Джерела: використано лише анотацію до книги або один критичний огляд із мережі без самостійного опрацювання тексту.
«незадовільно»	Рецензія: текст відсутній, не відповідає обраній книзі або є повним плагіатом. Відсутня власна думка автора. Відеоесе: відео не відкривається, не відповідає темі або створене повністю автоматично (без режисерського та сценарного втручання студента). Якість: повна відсутність монтажу, нерозбірливий звук, випадковий набір кадрів. Доброчесність: використання III для повної фальсифікації змісту книги (генерація фактів, яких немає в оригінальному нон-фікшн творі).

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання

цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁶

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

⁶ можна вказати теми чи завдання, які є обов’язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁷

Основна література

1. Меєр Б. Індустрія розслідувань / пер. з англ. О. Тельна. Харків: Фабула, 2023. 264 с.
2. Барнз Дж. Чоловік у червоному халаті. Київ: Темпора, 2022. 368 с.
3. Вікінг М. Дім хюге / пер. з англ. Д. Москвітін. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2023. 288 с.
4. Гідель А. Коко Шанель / пер. з фр. О. Колесникова. Харків: Фабула, 2022. 320 с.
5. Галеф Дж. Мислення розвідника. Як припинити обманювати себе й побачити найкраще рішення / пер. з англ. Н. Яцюк. Київ: Наш формат, 2023. 264 с.
6. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і сталь: Витоки нерівностей між народами / пер. з англ. Т. Цимбала. Київ: КМ-БУКС, 2022. 512 с.
7. Джонсон Б. Омріяний Рим / пер. з англ. Б. Превіра. Харків: Віват, 2023. 256 с.
8. Казарін П. В. Дикий Захід Східної Європи / пер. з рос. М. Бриниха. Харків: Віват, 2022. 320 с.
9. Кателлі Дж. Камю має померти / пер. з іт. А. Маслюх. Львів: Видавництво Старого Лева, 2023. 184 с.
10. Кракауер Дж. У дикій глушині / пер. з англ. К. Крапки. Львів: Видавництво Старого Лева, 2020. 280 с.
11. Марш Г. Історії про життя, смерть і нейрохірургію / пер. з англ. А. Мизика. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 312 с.
12. Пломін Р. Генплан. Як ДНК робить нас тими, ким ми є / пер. з англ. М. Солдаткіної. Київ: КМ-БУКС, 2019. 320 с.

⁷ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65 від 4.03.2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

13. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя / пер. з англ. Н. Валецької. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 368с.
14. Ріва М. Життя Марлен Дітріх : у 2 т. Харків: Фабула, 2019. Т. 1 / пер. з англ. О. Татаренко. 448 с.
15. Ріва М. Життя Марлен Дітріх: у 2 т. Харків : Фабула, 2019. Т. 2 / пер. з англ. О. Татаренко. 368 с.
16. Сміт І. Г. Коротка історія фотографії. Ключові жанри, роботи, теми і техніки / пер. з англ. Т. Савчинської. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с.
17. Тохман В. Ти наче камінь їла / пер. з пол. А. Бондар. Львів: Човен, 2022. 120 с.
18. Тохман В. Сьогодні ми намалюємо смерть / пер. з пол. А. Бондар. Львів: Човен, 2023. 180 с.
19. Форд Г. Моє життя та робота / пер. з англ. У. Джаман. Київ: Наш Формат, 2022. 344 с.

Електронні ресурси

20. Вергеліс О. Статті. ZN,UA. URL: <https://bit.ly/3wNwhQK> (дата звернення: 20.04.2026).
21. Кухарук Х. В., Штанько Я. В. Гастрономічно-історичний репортаж: лінгвостилістичний інструментарій сторітелінгу (на матеріалі тексту В. Шабловського «Кухня терору»). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Київ, 2024. Том 35 (74) № 4, 2024. С. 212-218. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/4_2024/part_1/37.pdf DOI 10.32782/2710-4656/2024.4.1/35 (дата звернення: 20.04.2026)
22. Кухарук Х. В., Штанько Я. В., Качмар В. М. Травматична пам'ять і факт як домінанта сторітелінгу в історичному репортажі Катажини Кобилярчик «Струп». Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія. № 3 (13), 2024. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/philology/article/view/4434/4744> DOI <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.3.7> (дата звернення: 20.04.2026)

23. Кухарук Х. В., Штанько Я. В., Качмар В. М. Суб'єктивні авторські інтенції у репортажних есеях Мартіна Поллака: іманентна функція. II міждисциплінарний круглий стіл «Філософія та публічні комунікації». «Liha-Pres», 2024. <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/339> DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-443-9-23> (дата звернення: 20.04.2026)
24. Нон-фікшн, або літературна журналістика. *Вікіпедія*. URL: <https://bit.ly/3DrDIRj> (дата звернення: 20.04.2026).
25. Соловей О. Статті. Есе. URL: <https://bit.ly/3Dwpdv> (дата звернення: 20.04.2026).
26. Marlene Dietrich. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/results?search_query=marlene+dietrich (дата звернення: 20.04.2026).
27. Coco Chanel. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/results?search_query=coco+chanel (дата звернення: 20.04.2026).